

Vlaams
Parlement

ingediend op **876** (2020-2021) – Nr. 1
29 juni 2021 (2020-2021)

Nota van de Vlaamse Regering

ingediend door viceminister-president Ben Weyts

Conceptnota decreet Leersteun

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS,
SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Conceptnota decreet leersteun

Élke leerling in Vlaanderen moet de juiste ondersteuning krijgen. Dat was destijds de doelstelling van het M-Decreet uit 2014, maar ondertussen is gebleken dat dit decreet kampte met vergaande tekortkomingen. In de regeerperiode 2014-2019 kwam het ondersteuningsmodel tot stand, maar er zijn nog fundamentele ingrepen nodig om een maximale leerwinst en de optimale ontwikkeling van alle leerlingen te garanderen, terwijl het allemaal haalbaar en doenbaar blijft voor de scholen. In deze regeerperiode 2019-2024 wordt het M-Decreet dan ook vervangen door het Decreet Leersteun.

Het Decreet Leersteun wil de tekortkomingen van het M-Decreet remediëren. Deze conceptnota schetst de contouren van die belangrijke hervorming. In deze inleiding stippen we alvast enkele belangrijke bouwstenen aan.

Tot nu toe kregen de scholen van het gewone onderwijs nog onvoldoende ondersteuning om alle leerlingen de juiste zorg te bieden. Als we willen dat leerlingen met speciale zorgnoden waar mogelijk terecht kunnen in het gewone onderwijs, dan moeten we de schoolteams beter wapenen en ondersteunen om de juiste (basis)zorg aan te bieden. We ondernemen daarom acties in en met onder meer de lerarenopleidingen, de pedagogische begeleidingsdiensten en de centra voor leerlingenbegeleiding. De onderwijsinspectie zal gericht alle scholen opvolgen op het vlak van leerlingenbegeleiding. We voorzien (geoormerkte) middelen om te garanderen dat de doelstellingen effectief gerealiseerd kunnen worden.

Het ondersteuningsmodel zelf wordt met het Decreet Leersteun eenvoudiger, duidelijker en doeltreffender. Het financieringsmechanisme wordt herzien. De middelen moeten veel meer dan vandaag het geval is terecht komen in de klassen zelf. Leerlingen, leerkrachten en schoolteams krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben gedurende de tijd die nodig is. Leersteuncentra bundelen expertise en zijn een centraal aanspreekpunt voor alle betrokken partijen. Ook ouders worden meer betrokken bij het uitwerken van begeleiding op maat van elk kind. De leerondersteuners zelf krijgen voor het eerst echt stabiele arbeidsvoorwaarden. Er komt één gemeenschappelijk referentiekader voor kwaliteitsvolle ondersteuning, want nu ontbreekt die gedeelde sterke basis.

In het nieuwe systeem van het Decreet Leersteun zullen de schoolteams meer vertrouwen krijgen. Zo blijft de finale beslissing over de toegang tot het gewone onderwijs bij de klassenraad: leerkrachten proberen om kinderen met zorgnoden op te nemen in een gewone klas, maar leerkrachten zijn ook het beste geplaatst om te beoordelen wanneer dat helaas niet haalbaar is. De school beoordeelt hierbij de (dis)proportionaliteit van de te treffen maatregelen. Wanneer

scholen zich meermaals beroepen op de disproportionaliteit moet de school zich versterken. De klassenraad zal ook autonomer kunnen beslissen over de verlening van studiebewijzen. Scholen krijgen keuzemogelijkheden én inspraak in het leersteunsysteem.

We versterken met het Decreet Leersteun ook het buitengewoon onderwijs, want dat blijft voor sommige leerlingen de plaats waar ze het beste onderwijs krijgen. Er zal bijvoorbeeld bij de opmaak van de leerdoelen en de aanpassing van de individueel aangepaste curricula aandacht besteed worden aan het versterken van het doelgericht werken in het buitengewoon onderwijs. Het buitengewoon onderwijs verdient meer ondersteuning, maar het buitengewoon onderwijs kan ook de rest van het onderwijs ondersteunen: met de handicapspecifieke expertise die momenteel nog heel geconcentreerd in het buitengewoon onderwijs zit.

Deze conceptnota werkt deze en nog andere bouwstenen verder uit en legt de basis voor een beter beleid rond leersteun. Zo kunnen we de doelstelling van inclusief en aangepast onderwijs echt waar maken.

1. Situering

Zoals opgenomen in het regeerakkoord is het de ambitie om de leerlingen de juiste ondersteuning te geven. Daarom vervangen we het M-decreet door het decreet leersteun. Om maximale leerwinst en een optimale ontwikkeling na te streven voor alle leerlingen zetten we in op de versterking van het gewoon onderwijs, de leersteun en het buitengewoon onderwijs.

2. Doelstelling

Deze conceptnota legt de contouren van het decreet leersteun, met inbegrip van het leersteunmodel, vast.

3. Totstandkomingsprocedure

3.1 Proces

Op 25 oktober 2019 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de nota “Naar een begeleidingsdecreet voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften”. In die nota werden een aantal belangrijke principes meegegeven die dienden als krijtlijnen bij het uitschrijven van deze conceptnota.

Sinds juli 2020 liepen er afzonderlijke consultaties met de onderwijsverstrekkers, de vakbonden en het werkveld (directeurs, coördinatoren van ondersteuningsnetwerken, ouder- en belangengroepen, ...). We stelden in grote mate consensus vast over de volgende vijf speerpunten:

1. elk kind moet optimaal begeleid én uitgedaagd worden in de klas zowel in het gewoon als in het buitengewoon onderwijs;
2. elk kind krijgt in de klas maximale en kwaliteitsvolle ondersteuning met het oog op leerwinst en optimale ontwikkelingskansen;
3. elk kind zit op de juiste plaats: ‘gewoon onderwijs waar het kan, buitengewoon onderwijs waar nodig’ via een planlastluwe doorverwijzing;
4. elk kind krijgt ondersteuning door vakbekwame professionals;
5. elk kind en zijn/haar ouders krijgen snelle, duidelijke en bruikbare informatie en worden bij het ondersteuningsproces betrokken.

We continueren de bestaande werkwijze van het huidige ondersteuningsmodel van het schooljaar 2020-2021 in het schooljaar 2021-2022 teneinde het werkveld nog de gevraagde stabiliteit te kunnen bieden in de huidige coronacrisis.

3.2 Opstappen

We realiseerden deze legislatuur al opstappen naar het decreet leersteun met bijkomende budgetten vanaf het schooljaar 2020-2021/begrotingsjaar 2021. Het gaat om:

1. de uitbreiding van ondersteuning door de ondersteuningsnetwerken (zorgtijdgarantie) (30 miljoen euro);

2. de versterking van de zorgcoördinatie-leerlingondersteuning in het basisonderwijs (23 miljoen euro);
 3. een planlastreductie door middel van een administratieve vereenvoudiging van het gemotiveerd verslag;
 4. het afronden van de beide terreinverkenningen door de onderwijsinspectie en de opstart van het traject voor de opmaak van een referentiekader kwaliteitsvolle ondersteuning;
 5. het opzetten van een project omtrent begeleiding van (uitzonderlijk) hoogbegaafde en cognitief sterk functionerende leerlingen (0,5 miljoen euro);
 6. het opvangen van capaciteitsproblemen in het buitengewoon onderwijs (7,5 miljoen euro);
 7. de lancering van een oproep voor pilootprojecten in de lerarenopleiding om o.a. de competenties van startende leraren te versterken (3,5 miljoen euro).
4. Probleemstelling en scope van de conceptnota

De evaluaties van het M-decreet¹ door departement Onderwijs en Vorming, van het ondersteuningsmodel² door de commissie Struyf, de terreinverkenningen door de onderwijsinspectie³ en de onderwijsspiegel 2020⁴ brachten een aantal vaststellingen, sterktes en knelpunten naar voren waarop we ons baseren voor de verdere uitwerking van het decreet leersteun, met inbegrip van het leersteunmodel. In deze conceptnota vertrekken we telkens vanuit de knelpunten uit de aangehaalde studies. We zetten die knelpunten om tot gerichte doelstellingen én koppelen daaraan maatregelen.

5. Beleidsmaatregelen

Omwille van de complexiteit van het bieden van ondersteuning aan leerlingen, stellen we beleidsmaatregelen op voor het gewoon onderwijs, voor de leersteun en voor het buitengewoon onderwijs. In de praktijk komt dit neer op een continuüm. We bieden immers meer of minder ondersteuning volgens de noden van de leerling: binnen het gewoon onderwijs (brede basiszorg en verhoogde zorg), in het gewoon onderwijs met leersteun (uitbreiding van zorg of individueel aangepast curriculum) of in het buitengewoon onderwijs. De leerlingen kunnen in beide richtingen bewegen. Als we kwaliteitsvol onderwijs willen uitbouwen voor alle leerlingen én de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het bijzonder, is het aangewezen om de knelpunten in dit hele continuüm in onderlinge afstemming aan te pakken.

¹ <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/tussentijdse-meta-evaluatie-m-decreet>

² <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/evaluatie-van-het-ondersteuningsmodel-specifieke-onderwijsbehoeften>

³ <https://www.onderwijsinspectie.be/nl/verkenkend-onderzoek-ondersteuningsnetwerken-2019-en-2020>

⁴ <https://www.onderwijsinspectie.be/nl/jaarverslag-onderwijsspiegel>

Voor het gewoon onderwijs

Voor het gewoon onderwijs stellen we volgende doelen:

Doelstelling 1: Alle scholen realiseren een doeltreffend beleid op leerlingenbegeleiding. Het schoolteam beschikt over de nodige competenties om dit te realiseren.

Doelstelling 2: De pedagogische begeleidingsdiensten en centra voor leerlingenbegeleiding zetten versterkt in op leerlingenbegeleiding met effect op de klasvloer. Ze geven verhoogde aandacht aan scholen die achterblijven.

Doelstelling 3: De onderwijsinspectie focust tijdens alle doorlichtingen op de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding en legt scholen en CLB die geen performante leerlingenbegeleiding realiseren een begeleidingstraject op.

Doelstelling 4: De leraren herkennen zeer makkelijk lerenden, hoogbegaafden en uitzonderlijk hoogbegaafden en maken het onderwijs ook voor hen voldoende uitdagend.

Doelstelling 5: De scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs benutten (samen) maximaal hun verantwoordelijkheid in functie van de begeleiding van de individuele leerling.

D1: Uit de evaluaties, vermeld in 4. Probleemstelling en scope van de conceptnota, komt een versterking van de begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in de scholen voor gewoon onderwijs als prioriteit naar voor. De inbreng van externe expertise (leersteun) moet bouwen op een stevig fundament van brede basiszorg (kwaliteitsvol onderwijs) en verhoogde zorg (doelgericht remediëren, differentiëren, compenseren en dispensereren). Zorgen dat startende leraren met voldoende vertrouwen de brede basiszorg en verhoogde zorg vormgeven, blijft een uitdaging voor de lerarenopleidingen. Een kwaliteitsvol beleid op leerlingenbegeleiding moet ertoe bijdragen dat scholen bij zoveel mogelijk leerlingen leerwinst genereren binnen de setting van het gemeenschappelijk curriculum en binnen de school voor gewoon onderwijs.

Het decreet leersteun beoogt meer maatschappelijke inclusie. Dat wil zeggen dat we zoveel mogelijk leerlingen in het gewoon onderwijs houden door voluit in te zetten op de kwaliteit van ons onderwijs. We zorgen ervoor dat ouders en leerlingen geen toevlucht moeten zoeken in “schaduwonderwijs” (bv.: bijles bij externe diensten) en/of in (collectief) huisonderwijs voor hun kind. We stellen ons als doel:

Alle scholen realiseren een doeltreffend beleid op leerlingenbegeleiding. Het schoolteam beschikt over de nodige competenties om dit te realiseren.

De overheid zal bijkomend investeren in het versterken van de brede basiszorg en verhoogde zorg van het zorgcontinuüm in het gewoon onderwijs. Op die manier verwerven ze kennis en vaardigheden om een verdere structurele versterking van het beleid op leerlingenbegeleiding vorm te geven op school. De leraren herkennen de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen en slagen erin om in de fase van verhoogde zorg voor hun leerlingen te differentiëren, remediëren, compenseren en dispensereren om hen bij het gemeenschappelijk curriculum te houden. Door de verschillende professionaliseringsinitiatieven (vorming, collegiale visitatie, lesson study, ...) van schoolteamleden op elkaar af te stemmen, kunnen leraren, mentoren en directies winst boeken op het vlak van brede basiszorg en verhoogde zorg. Scholen nemen dit mee in hun professionaliseringsbeleid.

Opdat de lerarenopleidingen professionals zouden afleveren op het vlak van brede basiszorg en verhoogde zorg ondersteunen we de lerarenopleidingen via pilootprojecten. We beogen de

versterking van de handelingsvaardigheid van de toekomstige leraren om krachtige leeromgevingen te realiseren.

D2: De betrokkenheid van de pedagogische begeleidingsdiensten en de centra voor leerlingenbegeleiding als bevoorrechte partners van de scholen is belangrijk. De terreinverkenningen van inspectie en de evaluatie van het ondersteuningsmodel maakten echter duidelijk dat de pedagogische begeleidingsdiensten op dit moment nog niet overal een prominente en proactieve rol opnemen die effect heeft tot op de klasvloer. Dezelfde vaststelling blijkt ten aanzien van de centra voor leerlingenbegeleiding die hun kerntaken inzake schoolondersteuning (signaalfunctie en consultatieve leerlingenbegeleiding) nog te weinig systematisch invullen. Om de schoolondersteuning optimaal uit te bouwen, stellen we als doel:

De pedagogische begeleidingsdiensten en centra voor leerlingenbegeleiding zetten versterkt in op leerlingenbegeleiding met effect op de klasvloer. Ze geven verhoogde aandacht aan scholen die achterblijven.

Om het verschil te maken voor de scholen en de leerlingen, krijgen de pedagogische begeleidingsdiensten geormerkte middelen om in te zetten op de versterking van de brede basiszorg en de verhoogde zorg, met specifieke aandacht voor die scholen die er niet in slagen voldoende leerwinst te genereren bij de leerlingen. Ze nemen in hun begeleidingsplannen op welke acties ze ondernemen om met effect op de klasvloer de brede basiszorg en verhoogde zorg te versterken en hoe ze hiervoor netoverstijgend samenwerken. Ze voorzien hierin voldoende ruimte om met de concrete vragen van de scholen aan de slag te gaan. In hun jaarlijkse begeleidingsverslagen vinden we dan een overzicht van de gerealiseerde effecten op de klasvloer. Van de centra voor leerlingenbegeleiding verwachten we dat ze versterkt inzetten op hun kernprocessen signaalfunctie en consultatieve leerlingbegeleiding. We vinden hun inspanningen en resultaten terug via een accurate registratie in LARS (leerlingen activiteiten en registratiesysteem). We zetten een initiatief op voor de versterking van de centra voor leerlingenbegeleiding op vlak van de consultatieve leerlingenbegeleiding, alsook op de uitwerking van kwaliteitsvolle handelingsgerichte diagnostische trajecten, handelingsgerichte adviezen en verslagen.

Om de leerlingenbegeleiding op de scholen te ondersteunen is samenwerking tussen de verschillende partners noodzakelijk. Ze werken hiervoor elk vanuit hun eigen rol, die voor de CLB in het decreet leerlingenbegeleiding vastgelegd is én voor de PBD in het kwaliteitsdecreet zal opgenomen worden na afloop van het kerntakendebat.

D3: In de onderzoeken over het M-decreet en de ondersteuningsnetwerken zijn er signalen dat scholen nog worstelen met een kwaliteitsvolle invulling van hun beleid inzake leerlingenbegeleiding. Om de scholen een duidelijker zicht te geven op hun beleid op het vlak van leerlingenbegeleiding, stellen we als doel:

De onderwijsinspectie focust tijdens alle doorlichtingen op de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding en legt scholen en CLB die geen performante leerlingenbegeleiding realiseren een begeleidingstraject op.

De onderwijsinspectie neemt via een versterkt kwaliteitstoezicht de leerlingenbegeleiding steeds mee in de doorlichtingsfocus voor de scholen, alsook de signaalfunctie en consultatieve leerlingenbegeleiding voor de centra voor leerlingenbegeleiding. De onderwijsinspectie rapporteert

jaarlijks over de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding en de evolutie hiervan, zodat de kwaliteit op beleidsniveau accuraat wordt gemonitord met het oog op bijkomende maatregelen. Voor de scholen en de centra voor leerlingenbegeleiding die hun erkenningsvoorwaarde inzake leerlingenbegeleiding en de kerntaken signaalfunctie en consultatieve leerlingenbegeleiding niet kwalitatief invullen, legt de onderwijsinspectie een verplicht begeleidingstraject op. De onderwijsinspectie volgt die scholen of CLB daarna intensiever op.

D4: In de begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften wordt de groep van zeer makkelijk lerenden, hoogbegaafden en uitzonderlijk hoogbegaafden vaak vergeten. Daarom stellen we als doel:

De leraren herkennen zeer makkelijk lerenden, hoogbegaafden en uitzonderlijk hoogbegaafden en maken ook voor hen het onderwijs voldoende uitdagend.

Voor de zeer makkelijk lerenden, hoogbegaafden en uitzonderlijk hoogbegaafden startten we in 2020 een project met voorbeeldscholen. Als output van het project beogen we een disseminatie, die start in schooljaar 2021-2022, van expertise naar andere scholen. Op basis van de bevindingen van het project zal waar nodig regelgeving worden aangepast om de mogelijkheden voor de leerlingen op het vlak van studievoortgang te vergroten.

D5: Uit de onderzoeken⁵ blijkt dat de scholen voor gewoon onderwijs weinig kennis hebben van of samenwerken met scholen voor buitengewoon onderwijs. Dit is vaak ten koste van de begeleiding van de leerlingen. Daarom stellen we als doel:

De scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs benutten (samen) maximaal hun verantwoordelijkheid in functie van de begeleiding van de individuele leerling.

We geven de klassenraad in het gewoon onderwijs autonomie om aan een leerling met een individueel aangepast curriculum in uitzonderlijke gevallen een studiebewijs uit het gewoon onderwijs te verlenen, zonder eerst een gelijkwaardigheidsprocedure bij de onderwijsinspectie te moeten doorlopen.

Voor scholen voor gewoon onderwijs blijft het gemeenschappelijk curriculum de leidraad. Kinderen met een beperking volgen in principe les in het gewoon onderwijs. Om maximale ontwikkelings- en leeransen te garanderen, voorzien we extra ondersteuning voor de leerling en de leraren vanuit een leersteuncentrum. In de praktijk is dat niet voor alle betrokken leerlingen mogelijk. Scholen kunnen beslissen om kinderen, die omwille van zware zorgen het gemeenschappelijk curriculum niet kunnen volgen, niet op te nemen tenzij de school en de ouders in onderling overleg akkoord zijn over een aangepast traject. In geval van discussie ligt de beslissing na overleg met de ouders, finaal bij de school op basis van objectieve diagnostiek. Een school die beslist om een leerling te weigeren moet hiervoor de disproportionaliteit van de te treffen maatregelen aantonen. Wanneer overleg moeilijk loopt tussen de betrokken partners, kan bemiddeling van een niet betrokken centrum voor leerlingbegeleiding worden ingeschakeld. Wanneer scholen meermaals oordelen dat de aanpassingen die nodig zijn om een leerling voortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum in de school niet redelijk zijn, moet de school zich versterken in het organiseren van onderwijs voor leerlingen met een individueel aangepast curriculum.

⁵ zie 4. Probleemstelling en scope van de conceptnota

Bij doelstelling vier van het buitengewoon onderwijs beschrijven we twee maatregelen die voor het gewoon en buitengewoon onderwijs van toepassing zijn, met name de toepassing van het individueel aangepast curriculum in beide contexten en de mogelijkheid tot deeltijds les bijwonen in beide contexten.

Voor de leersteun

Voor de leersteun stellen we volgende doelen:

Doelstelling 1: Een duidelijk en breed gedragen referentiekader voor kwaliteitsvolle ondersteuning zorgt voor een onderbouwde en gelijkgerichte benadering in het Vlaamse onderwijsveld.

Doelstelling 2: De onderwijsinspectie monitort doeltreffend de kwaliteit van de leersteun via doorlichting van de leersteuncentra.

Doelstelling 3: De ondersteuning komt terecht bij die leerlingen en hun leerkrachten en schoolteams die nood hebben aan leersteun voor de uitbreiding van zorg of een individueel aangepast curriculum.

Doelstelling 4: De leersteuncentra voeren een doeltreffend leersteun-, personeels-, professionaliserings- en financieel beleid.

Doelstelling 5: De toeleiding van de leersteun naar de scholen voor gewoon onderwijs verloopt via een duidelijk en eenvoudig model.

Doelstelling 6: Het team van leerondersteuners beschikt over voldoende handicapspecifieke-, onderwijskundige, inclusie- en coachingsexpertise, die ze laagdrempelig, netoverschrijdend en regionaal samen uitbouwen.

Doelstelling 7: De informatiestroom en de samenwerking tussen het gewoon onderwijs, het leersteuncentrum, het centrum voor leerlingbegeleiding en de ouders staan in functie van de leersteun.

D1: In het huidige ondersteuningsmodel stellen de onderzoekers⁶ vast dat er een gemis is aan een gezamenlijke taal en een duidelijke visie over kwaliteitsvolle ondersteuning. Hierdoor ontbreekt het aan een hefboom om kwaliteitsontwikkeling te stimuleren. We stellen dan ook volgend doel: **Een duidelijk en breed gedragen referentiekader voor kwaliteitsvolle ondersteuning zorgt voor een onderbouwde en gelijkgerichte benadering in het Vlaamse onderwijsveld.**

Het referentiekader onderwijskwaliteit geeft sinds enkele jaren een houvast aan het Vlaamse onderwijsveld om gelijkgericht aan kwaliteitsontwikkeling te werken. De onderwijsinspectie stelde tijdens haar terreinverkenningen vast dat een referentiekader voor kwaliteitsvolle ondersteuning bevorderend zou zijn voor de verdere kwaliteit van de ondersteuning. De onderwijsinspectie kreeg daarom de opdracht om de coördinatie op te nemen voor de uitwerking van zo'n referentiekader in co-creatie met het onderwijsveld. Voorafgaand aan het nieuw leersteunmodel kan het onderwijsveld al met dit referentiekader aan de slag. Een referentiekader voor kwaliteitsvolle ondersteuning is aanvullend op en verbonden met het referentiekader onderwijskwaliteit alsook met het referentiekader CLB-kwaliteit.

D2: De onderzoekers⁷ stelden grote kwaliteitsverschillen vast tussen de ondersteuning in de ondersteuningsnetwerken. Om de kwaliteit in alle netwerken te waarborgen en te versterken, stellen we als doel:

De onderwijsinspectie monitort doeltreffend de kwaliteit van de leersteun via doorlichting van de leersteuncentra.

⁶ zie 4. [Probleemstelling en scope van de conceptnota](#)

⁷ zie 4. [Probleemstelling en scope van de conceptnota](#)

Op basis van het referentiekader voor kwaliteitsvolle ondersteuning ontwikkelt de onderwijsinspectie een toezichtskader. De leersteuncentra (zie Doelstelling 4: De leersteuncentra voeren een doeltreffend leersteun-, personeels-, professionaliserings- en financieel beleid.) krijgen een doorlichting op basis van dit toezichtskader en krijgen feedback om hun kwaliteit te verbeteren. Ze kunnen verplicht worden een verbetertraject uit te werken. De feedback van de onderwijsinspectie is niet alleen zinvol voor de leersteuncentra zelf, maar het onderwijsbeleid kan op basis van die informatie monitoren of de leersteun in de praktijk doeltreffend gerealiseerd wordt.

D3: Uit de onderzoeken⁸ blijkt dat er zich een aantal problemen stellen met betrekking tot de toegang tot bijkomende ondersteuning. De verdeling van de middelen gebeurt via een mechanisme waardoor niet alle leerlingen (met gelijkaardige noden) evenwaardige ondersteuning krijgen. De centra voor leerlingbegeleiding staan onder druk van de scholen en de ouders om (gemotiveerde) verslagen af te leveren om toegang te krijgen tot bijkomende ondersteuning. Anderzijds leveren sommige CLB moeilijker (gemotiveerde) verslagen af omdat het idee leeft dat er minder verslagen mogen afgeleverd worden. Om de leersteun bij de juiste leerlingen te laten toekomen, stellen we als doel:

De ondersteuning komt terecht bij die leerlingen en hun leerkrachten en schoolteams die nood hebben aan leersteun voor de uitbreiding van zorg of een individueel aangepast curriculum.

Om de leersteun te brengen daar waar het nodig is, verdelen we de middelen over de leersteuncentra én over de leerlingen.

De eerste verdeling is die over de leersteuncentra. Voor die verdeling werken we een optimalisatie uit zodat de verhouding van het aantal te ondersteunen leerlingen per leerondersteuner meer gelijk wordt voor alle leersteuncentra. De open-end financiering voor leerlingen met een gemotiveerd verslag of verslag type 2, 4, 6 en 7⁹ blijft behouden. De verdeling van omkadering voor type basisaanbod, 3 en 9¹⁰ zal herbekeken worden, waarbij rekening wordt gehouden met een onderscheid tussen leerlingen met gemotiveerde verslagen en leerlingen met verslagen. Voor de brede types kunnen leerlingen met een verslag type basisaanbod, type 3 en type 9 hierdoor meer ondersteuningsuren krijgen. Verder wordt er geëvolueerd naar een verdelingsmechanisme waarbij er meer gewicht wordt gegeven aan het aantal geïdentificeerde leerlingen met ondersteuningsnoden door te kiezen voor een 60/40-verdelingsmechanisme in plaats van het huidige 70/30-verdelingsmechanisme en wordt een niveau-overschrijdende¹¹ toekenning verkend om een meer evenredige verdeling van de middelen over de leersteuncentra te bekomen. Om grote verschuivingen te voorkomen, houden we rekening met de cijfers op de laatste drie teldagen.

De tweede verdeling is die over de leerlingen en hun leraren. De leersteuncentra zetten, met inspraak van de scholen, de verkregen middelen in op basis van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen en hun leraren.

⁸ zie 4. Probleemstelling en scope van de conceptnota

⁹ type 2: voor leerlingen met een verstandelijke beperking, type 4: met een motorische beperking, type 6: met een visuele beperking, type 7: met een auditieve beperking of een spraak- of taalstoornis.

¹⁰ type basisaanbod: voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften voor wie het gemeenschappelijk curriculum met redelijke aanpassingen niet haalbaar is in een school voor gewoon onderwijs, type 3: met een emotionele of gedragsstoornis, type 9: met een autismespectrumstoornis.

¹¹ basisonderwijs en secundair onderwijs

Omwille van het grote belang van geobjectieerde gemotiveerde verslagen en verslagen zetten we in op twee pistes. Enerzijds werkt de CLB-sector netoverstijgend aan een gezamenlijke visie en werkwijze (o.a. kaders en protocollen) voor het afleveren van gemotiveerde verslagen en verslagen. Anderzijds geven we de onderwijsinspectie de opdracht om de CLB hierop door te lichten. Hierbij zal de onderwijsinspectie voorrang geven aan de controle van die CLB die systematisch meer (gemotiveerde) verslagen voorschrijven dan andere CLB. Beide moeten ertoe bijdragen dat het al dan niet afleveren van een (gemotiveerd) verslag objectief verloopt.

In een handelingsgericht diagnostisch traject brengt het CLB samen met de school, de ouders en de andere actoren rond de leerling de kwaliteiten en hulpvragen van de leerling en de leerkrachten in kaart. Op basis van dit traject beslist het multidisciplinair CLB-team (eventueel aangevuld met externe expertise) over het al dan niet toekennen van een gemotiveerd verslag of verslag. We houden rekening met het dynamisch karakter van gemotiveerde verslagen en verslagen in functie van de flexibiliteit die hoort bij ondersteuningsnoden van leerlingen en leerkrachten. Leerlingen, leerkrachten en schoolteams krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben gedurende de tijd die nodig is, opdat leerlingen een kwaliteitsvol traject in het gewoon onderwijs kunnen volgen. We onderzoeken of er nog 'slapende' (gemotiveerde) verslagen zijn en sluiten die af.

We hernoemen de verslagen. Het gemotiveerd verslag wordt "verslag dat leidt tot een gemeenschappelijk traject". Een verslag dat leidt tot een individueel aangepast curriculum in een school voor gewoon of buitengewoon onderwijs krijgt de naam "verslag dat leidt tot individueel traject". Hiermee werken we de verwarring over het al dan niet gemotiveerd zijn van een verslag weg.

D4: Uit de terreinverkenningen van de onderwijsinspectie blijkt dat ondanks de aanstelling in het buitengewoon onderwijs veel ondersteuners weinig tot geen uitwisseling van expertise of ondersteuningsmateriaal met de school voor buitengewoon onderwijs ervaren.

Tegelijkertijd zijn er binnen één ondersteuningsteam meestal meerdere scholen voor buitengewoon onderwijs aan zet als juridische werkgever. Deze constructie belemmert het voeren van een doeltreffend personeelsbeleid. Daarnaast is het slechts mogelijk ondersteuners tijdelijk aan te stellen. Dit maakt de situatie voor de ondersteuners onzeker, met personeelwissels en verlies aan expertise tot gevolg.

De coördinatoren van ondersteuningsnetwerken vervullen een belangrijke rol, zonder dat hiervoor een juridisch en financieel kader bestaat.

Op het werkveld klinkt een luide roep naar een doeltreffende solide organisatiestructuur met stabiele arbeidsvoorwaarden. We integreren dit in volgend doel:

De leersteuncentra voeren een doeltreffend leersteun-, personeels-, professionaliserings- en financieel beleid.

Van ondersteuningsnetwerken naar leersteuncentra.

De huidige spreiding van de ondersteuningsnetwerken is de geografische basis voor het nieuwe model. De onderwijspartners kunnen op basis van vooraf bepaalde criteria optimalisaties over de spreiding voorstellen waarover daarna met de overheid een protocol wordt afgesloten.

Om de gevraagde stabiliteit en expertise op het vlak van leersteun te realiseren en stabiele arbeidsvoorwaarden te kunnen bieden aan de leerondersteuners, evolueren we van ondersteuningsnetwerken naar leersteuncentra. Een leersteuncentrum is een zelfstandige afdeling van een bestaande school voor buitengewoon onderwijs of een zelfstandige instelling, opgericht

door minstens één of meerdere huidige (school)besturen. De actieradius van deze zelfstandige instelling is beperkt tot de dienstverlening in het kader van leersteun. De scholen voor gewoon onderwijs kunnen een leersteuncentrum kiezen, los van het net of de koepel waartoe ze behoren, waarmee ze samenwerken om de leersteun in hun school te realiseren. De middelen die de scholen voor gewoon onderwijs genereren op basis van het financieringsmodel brengen ze in in het leersteuncentrum. Ze kunnen indien gewenst een nieuwe keuze maken voor een ander leersteuncentrum.

Het bestuur van het leersteuncentrum richt een leersteunraad op, waar elke school die met het leersteuncentrum samenwerkt, in vertegenwoordigd is. Deze leersteunraad krijgt de formele bevoegdheid inzake het toewijzen van leersteun aan de verschillende scholen en volgt het beleid op leersteun van het leersteuncentrum op.

Aan een schoolbestuur kan maar één leersteuncentrum verbonden zijn. De overheid legt erkennings-, subsidiërings- en financieringsvoorwaarden op. Om de schaalgrootte te garanderen en de stabiliteit gebaseerd op de huidige ondersteuningsnetwerken te behouden, erkent de overheid 36 centra (16 met een bestuur met een privaatrechtelijke rechtspersoon, 10 met een scholengroep van het gemeenschapsonderwijs als bestuur en 10 met een andere publiekrechtelijke rechtspersoon dan het gemeenschapsonderwijs als bestuur).

Het personeel

Het leersteuncentrum ontvangt om zich van deze taak te kwijten middelen voor het secundaire proces (bv. directie, coördinatie, administratie (inclusief infopunt: zie doelstelling: De informatiestroom en samenwerking tussen het gewoon onderwijs, het leersteuncentrum, het centrum voor leerlingbegeleiding en de ouders staan in functie van de leersteun.) a rato van zijn grootte om aan te stellen voor de praktische uitwerking en zodat de omkadering voor de leersteun maximaal beschikbaar blijft voor leersteun in de klas. Het ambt van leerondersteuner is voorbehouden voor leersteuncentra. In hun opdracht als leerondersteuner kunnen ze voor geen andere taken of doelen ingezet worden. Voor de leersteuncentra werken we een regeling uit voor inspraak van de personeelsleden conform de onderwijsinstellingen. Het personeel wordt aangesteld en benoemd bij het bestuur van het leersteuncentrum. Voor de leerondersteuners creëren we een ambt van leerondersteuner geïnspireerd op het ambt van zorgcoördinator. De leerondersteuners nemen hun dienstanciënniteit mee in het nieuwe leersteunmodel. We zorgen voor overgangsmaatregelen voor de huidige ondersteuners. De leersteuncentra bewaken een efficiënte inzet van de middelen en van de leerondersteuners. Zo moeten de verplaatsingstijden beperkt blijven door een schoolnabije werking en mogen die in geen geval interen op de ondersteuningstijd met de leerling en de leraren.

De expertisedeling en samenwerking

De leersteuncentra waken erover dat ze met de leerondersteuners die ze aantrekken voldoende expertise hebben of kunnen ontwikkelen om minstens alle leerlingen vanuit de brede types te kunnen ondersteunen. Voor de kleine types kunnen ze kiezen om zelf aan te bieden, ad hoc samen te werken of structureel samen te werken met een ander leersteuncentrum (zie doelstelling: De toeleiding van de leersteun naar de scholen voor gewoon onderwijs verloopt via een duidelijk en eenvoudig model.). Samenwerking met één of meerdere scholen voor buitengewoon basis- en secundair onderwijs die de verschillende types aanbieden moet dit ondersteunen. Via die samenwerking krijgen expertisedeling en professionalisering vorm in beide richtingen.

De leersteuncentra maken samenwerkingsafspraken met elke individuele school voor gewoon onderwijs die met hen wenst samen te werken in het kader van leersteun. De school voor het gewoon onderwijs neemt hierbij het initiatief, conform de samenwerkingsafspraken met een centrum voor leerlingenbegeleiding.

Indien er in een afgebakende spreiding een leersteuncentrum voor het gemeenschapsonderwijs en een leersteuncentrum voor het officieel gesubsidieerd onderwijs worden opgericht, werken beide centra verplicht samen. Op het niveau van die samenwerking worden minstens afspraken gemaakt omtrent de wijze waarop ondersteuningsvragen worden opgenomen.

D5: Het feit dat verschillende ondersteuners vanuit verschillende organisaties de school binnen komen, ervaart de school voor gewoon onderwijs als inefficiënt en als een versnippering van middelen. De scholen voor gewoon onderwijs geven de voorkeur aan dezelfde aanmeldprocedure bij de kleine types (type 2, 4, 6 en 7) als bij de brede types (type basisaanbod, 3 en 9) of met andere woorden aan een ondersteuning volgens één spoor. We stellen als doel:

De toeleiding van de leersteun naar de scholen voor gewoon onderwijs verloopt via een duidelijk en eenvoudig model.

We verlaten in de organisatie en de communicatie naar de scholen voor gewoon onderwijs én de ouders, het tweesparenmodel. Alle leersteun komt vanuit één spoor. Achterliggend blijft de aparte financiering (open-end voor de kleine types 2, 4, 6 en 7 én gesloten enveloppe voor de brede types basisaanbod, 3 en 9) bestaan, maar elk leersteuncentrum biedt leersteun voor alle types. Voor alle (aan)vragen omtrent leersteun, voor alle type-expertise, is het leersteuncentrum het aanspreekpunt voor de school voor gewoon onderwijs. We maken het wel mogelijk dat een leersteuncentrum specifieke expertise ad hoc kan laten aanleveren door een ander leersteuncentrum. Voor de types 6 en 7 auditief voorzien we de mogelijkheid om structureel met een ander leersteuncentrum samen te werken om ondersteuning aan te bieden. In de leersteuncentra kunnen bestaande teams samen terechtkomen, zo behouden ze de mogelijkheid om bijvoorbeeld met een breder team van type 7 STOS¹² en 7 auditief gezamenlijk ondersteuningsvragen op te nemen.

D6: De scholen voor gewoon onderwijs stellen hoge verwachtingen ten aanzien van de externe kennis en expertise die vanuit de ondersteuningsnetwerken komt. De leraren ervaren soms een gebrek aan expertise, te weinig doeltreffende ondersteuning en blijven met een nood aan coaching zitten. Deze competenties komen niet of slechts in beperkte mate aan bod in het beroepsprofiel van de leraar. Daarom leeft er bij de ondersteuners een vraag naar een competentieprofiel voor de ondersteuner. Om de kwaliteit van de leerondersteuners te garanderen stellen we als doel:

Het team van leerondersteuners beschikt over voldoende handicapspecifieke-, onderwijskundige, inclusie- en coachingsexpertise, die ze laagdrempelig, netoverschrijdend en regionaal samen uitbouwen.

In het kader van selectie, aanwerving en professionalisering ontwikkelen we met de onderwijspartners een competentieprofiel voor de ondersteuners dat richtinggevend is voor de aanwerving van ondersteuners. Zo creëren we duidelijke kwaliteitsverwachtingen afgestemd op het referentiekader kwaliteitsvolle ondersteuning.

¹² spraak-taalontwikkelingsstoornis

We stimuleren ontmoeting en uitwisseling tussen de directeurs van de verschillende leersteuncentra, netoverschrijdend en regionaal, via laagdrempelige bijeenkomsten om de expertisedeling en -opbouw te versterken. We versterken daarnaast (teams van) leerondersteuners op vlak van de benodigde expertise, in het schooljaar 2021-2022, via het aanbieden van vervanging tijdens gerichte praktijkervaring in zowel het gewoon als het buitengewoon onderwijs.

D7: Een korte en transparante informatiestroom is noodzakelijk voor een optimale prestatie van de leerondersteuners. Nog te vaak blijkt dat leerondersteuners niet tijdig over (recente) informatie beschikken over de te ondersteunen leerlingen, leraren en scholen. Ook het betrekken van en het samenwerken met ouders blijkt tekort te schieten. Vooral ouders met een lagere sociaal economische status worden minder betrokken bij het uitbouwen van de ondersteuning. We stellen daarom als doel:

De informatiestroom en samenwerking tussen het gewoon onderwijs, het leersteuncentrum, het centrum voor leerlingbegeleiding en de ouders staan in functie van de leersteun.

Het digitaal ter beschikking stellen van het gemotiveerd verslag en verslag werd opgestart. We bouwen dit verder uit tot een efficiënte en laagdrempelige informatiestroom voor de leerondersteuners, de CLB-medewerkers, ouders en andere partners. In een volgende fase zetten we verder in op het compatibel maken van de verschillende digitale systemen zodat de essentiële informatie over de leersteun op een laagdrempelige en GDPR-veilige manier gedeeld wordt. Dit gebeurt op een toegankelijke manier en met aandacht voor het bereiken van alle ouders en in het bijzonder kwetsbare ouders. We benadrukken bij alle partners dat in functie van administratieve vereenvoudiging enkel essentiële informatie in het kader van de leersteun bijgehouden wordt.

Ouders moeten in de eerste plaats geïnformeerd zijn. Ze kunnen daarvoor terecht bij de school van hun kind of bij het infopunt van het leersteuncentrum. Maar informeren is niet voldoende, ze moeten ook betrokken worden bij de concretisering van de leersteun. De leerondersteuner neemt, in samenspraak met de school, hiertoe initiatief. Zo wordt de leersteun optimaal afgestemd op de noden van de leerling én zijn de leersteun en de leerondersteuner zichtbaar voor de ouders. De school, de leerondersteuner en andere betrokken partners, zowel binnen als buiten onderwijs (welzijnspartners), hebben een gedeelde verantwoordelijkheid in het vormgeven van de ondersteuning en maken afspraken omtrent de coördinatie van verschillende vormen van ondersteuning. De school voor gewoon onderwijs heeft steeds de regie over het totale leerproces. Een leerondersteuner die actief is binnen een school zet naast leerlinggerichte en leerkrachtgerichte ondersteuning ook schoolteamgerichte ondersteuning in om de school te versterken in het omgaan met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Overleg hierover met de andere partners rond de school is cruciaal om het geheel van ondersteuning op elkaar af te stemmen.

De ouders en leerlingen kunnen tijdens het handelingsgericht diagnostisch traject al terecht bij het informatiepunt van het leersteuncentrum. Op deze laagdrempelige manier kunnen ze informatie over leersteun verkrijgen. De scholen voor gewoon onderwijs kunnen hier ook informatie verkrijgen.

Voor het buitengewoon onderwijs

Voor het buitengewoon onderwijs stellen we volgende doelen:

Doelstelling 1: Het buitengewoon onderwijs realiseert doelgericht, aangepast onderwijs met een focus op leerwinst en ontwikkeling.

Doelstelling 2: De PBD en CLB ondersteunen de doelgerichte werking in de scholen en geven verhoogde aandacht aan de scholen die achterblijven. De onderwijsinspectie monitort de kwaliteit en legt bij tekorten een begeleidingstraject op.

Doelstelling 3: De handicapspecifieke expertise uit het buitengewoon onderwijs benutten we optimaal in het volledige Vlaamse onderwijs en voor alle leerlingen.

Doelstelling 4: De scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs benutten (samen) maximaal hun verantwoordelijkheid in functie van de begeleiding van de individuele leerling, met bijzondere aandacht voor de mogelijkheid tot terugkeer van leerlingen van buitengewoon naar gewoon onderwijs.

D1: Voor een beperkt aantal leerlingen is onderwijs in een klas in het gewoon onderwijs, zelfs met leersteun, niet optimaal. Een kwalitatieve buitengewone onderwijssetting is dan aangewezen. In de onderwijsspiegel 2020 van de onderwijsinspectie lezen we echter dat scholen voor buitengewoon onderwijs er niet altijd voldoende in slagen doelgericht te werken op basis van de vastgestelde onderwijsbehoeften van de groep leerlingen of van de individuele leerling. Om die kwaliteit te verhogen stellen we als doel:

Het buitengewoon onderwijs realiseert doelgericht, aangepast onderwijs met een focus op leerwinst en ontwikkeling.

Het buitengewoon onderwijs behoudt zijn volwaardige plaats en voorziet binnen het onderwijslandschap aangepast onderwijs ter ondersteuning van leerlingen die nood hebben aan doorgedreven ondersteuning in een aangepaste context gedurende de periode die nodig is. Het buitengewoon onderwijs werkt op maat van de leerling en behoudt in haar onderwijsaanpak steeds afstemming met het gewoon onderwijs, waar mogelijk met het oog op een terugkeer naar het gewoon onderwijs. We zoeken naar stimulansen die een terugkeer naar het gewoon onderwijs bevorderen. Via monitoring van leerlingenbewegingen volgen we de evolutie van leerlingenaantallen in het buitengewoon onderwijs van nabij op.

Om het buitengewoon onderwijs sterke handvaten te bieden om doelgericht te werken worden ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon onderwijs ontworpen binnen daartoe opgerichte ontwikkelcommissies. In dit proces wordt uitgegaan van een maximale afstemming en samenhang tussen de onderwijsdoelen voor gewoon en buitengewoon onderwijs om te komen tot één doelenkader waarbinnen de onderwijsdoelen van het gewoon en buitengewoon onderwijs zich situeren. We behouden hierbij voor het buitengewoon onderwijs de inspanningsverplichting. Bij de implementatie van deze ontwikkelingsdoelen zetten we professionaliseringstrajecten op voor het buitengewoon onderwijs. In deze trajecten versterken we de teams buitengewoon onderwijs in het op maat van de individuele leerling omgaan met de nieuwe ontwikkelingsdoelen. Hierbij zal specifieke aandacht gaan naar afstemming op vlak van doelen met het gewoon onderwijs en een inzet op terugkeer naar het gewoon onderwijs wanneer haalbaar.

Om de scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs objectieve informatie te geven ongeacht het net of de koepel waaronder de school valt, willen we ook leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften laten deelnemen aan de Vlaamse toetsen. Indien nodig worden redelijke aanpassingen voorzien of zullen leerlingen worden vrijgesteld. Bovendien zullen de scholen hierdoor in een latere fase voor hun leerlingen zicht krijgen op de (eventuele) leerwinst. Daarnaast kan de school de toets aanwenden als een spiegel om hun eigen interne kwaliteitszorg te verbeteren.

D2: De betrokkenheid van de pedagogische begeleidingsdiensten en de centra voor leerlingenbegeleiding als bevoorrechte partners van de scholen is belangrijk. Ook het kwaliteitstoezicht in het buitengewoon onderwijs ondersteunt de kwaliteitsontwikkeling in de scholen. Om – net als bij het gewoon onderwijs - deze schoolondersteuning optimaal uit te bouwen, stellen we als doel:

De PBD en CLB ondersteunen de doelgerichte werking in de scholen en geven verhoogde aandacht aan de scholen die achterblijven. De onderwijsinspectie monitort de kwaliteit en legt bij tekorten een begeleidingstraject op.

Net zoals in het gewoon onderwijs zetten we in het buitengewoon onderwijs in op een versterkte werking van de pedagogische begeleidingsdiensten en de centra voor leerlingenbegeleiding in de begeleiding van de scholen voor buitengewoon onderwijs met specifieke aandacht voor die scholen die achterblijven. De onderwijsinspectie neemt ook in het buitengewoon onderwijs de leerlingenbegeleiding steeds mee in de focus tijdens een doorlichting. Ze monitort doeltreffend de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding en volgt de achterblijvende scholen accuraat op.

D3: Via de GON-werking (geïntegreerd onderwijs), de ION-werking (inclusief onderwijs) de waarborgregeling en het daaropvolgende ondersteuningsmodel werd heel wat expertise van het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs gebracht. Toch stellen onderzoekers¹³ vast dat dit de laatste jaren aan kracht inboet. We moeten het buitengewoon onderwijs op dit vlak terug in zijn kracht zetten en stellen als doel:

De handicapspecifieke expertise uit het buitengewoon onderwijs benutten we optimaal in het volledige Vlaamse onderwijs en voor alle leerlingen.

We geven de scholen voor buitengewoon onderwijs een belangrijke rol in het professionaliseren van de leerondersteuners via het opdoen van bijkomende praktijkervaring tijdens schooljaar 2021-2022. In het leersteunmodel voorzien we dat een leersteuncentrum samenwerkt met andere scholen voor buitengewoon onderwijs. Daarnaast moedigen we samenwerking in functie van expertise-uitwisseling aan.

Het buitengewoon onderwijs is een belangrijke partner voor het realiseren van het recht op onderwijs voor alle leerlingen. We bekijken tijdens deze legislatuur in welke mate het huidige regelgevend kader voldoet om een volwaardig onderwijs- en zorgaanbod op maat te kunnen realiseren voor leerlingen met een ernstige meervoudige beperking en passen regelgeving aan waar nodig.

¹³ zie 4. [Probleemstelling en scope van de conceptnota](#)

D4: Uit de onderzoeken¹⁴ blijkt dat de scholen voor buitengewoon onderwijs weinig kennis hebben van of samenwerken met scholen voor gewoon onderwijs. Dit is vaak ten koste van de begeleiding van de leerlingen. Daarom stellen we als doel:

De scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs benutten (samen) maximaal hun verantwoordelijkheid in functie van de begeleiding van de individuele leerling, met bijzondere aandacht voor de mogelijkheid tot terugkeer van leerlingen van buitengewoon naar gewoon onderwijs.

Onder het hoofdstuk 'gewoon onderwijs' nemen we een aantal specifieke maatregelen voor deze doelstelling op voor het gewoon onderwijs. Hier voegen we nog enkele maatregelen toe die voor beide van toepassingen zijn.

We hervormen de individueel aangepaste curricula zodat ze toepasbaar zijn in het gewoon én het buitengewoon onderwijs. Ze moeten een bruikbaar en planlastluw instrument zijn om de doelen voor de leerling scherp te stellen én het mogelijk te maken om ze na te streven. Individueel aangepaste curricula krijgen vorm op basis van een cyclisch proces van beginsituatieanalyse, doelselectie, strategische planning, uitvoering en evaluatie. Door ze in het gewoon en het buitengewoon onderwijs toe te passen en gelijkvormig te maken, laten we de scholen eenzelfde taal spreken in functie van een overstap van leerlingen in beide richtingen. De individueel aangepaste curricula beogen steeds een relatie met het gemeenschappelijk curriculum.

Onderwijsinspectie houdt bij haar toezicht op leerlingenbegeleiding in scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs toezicht op de kwaliteit van individueel aangepaste curricula, waarbij er in het buitengewoon onderwijs ook aandacht is voor het toewerken naar een eventuele terugkeer naar gewoon onderwijs. Daarnaast activeren we de scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs om nauwer samen te werken voor een begeleiding op maat van leerlingen. Leerlingen met een individueel aangepast curriculum kunnen deeltijds les volgen in het gewoon en buitengewoon onderwijs. We bekijken ook welke belemmeringen er in de regelgeving zijn voor een het realiseren van echte maatschappelijk inclusie waarbij scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs samen onderwijs aanbieden en passen de regelgeving aan waar nodig.

6. Bestuurlijke en maatschappelijke impact

De conceptnota impliceert geen financieel of budgettair engagement.

De conceptnota heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

De voorgestelde beleidsmaatregelen hebben een belangrijke impact op leerlingen, ouders, scholen, CLB en pedagogische begeleidingsdiensten. Ze zijn bedoeld om het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en bij uitbreiding aan alle leerlingen te versterken.

7. Verder traject

De implementatie van de in de conceptnota vervatte maatregelen gebeurt gefaseerd tijdens de schooljaren 2021-2022 (aanloopschooljaar), 2022-2023 en 2023-2024. Voor de maatregelen die een decretale verankering vereisen, werken we een decreet leersteun uit. De implementatie van de maatregelen zal gemonitord worden.

8. Modaliteiten van de consultatie

We verzoeken de VLOR, de NOOZO - Vlaamse Adviesraad Handicap en de adviesraad WVG om binnen een termijn van 30 werkdagen advies te verlenen.

¹⁴ zie 4. Probleemstelling en scope van de conceptnota

De conceptnota zal overgemaakt worden aan het Vlaams parlement voor bespreking in de Commissie voor Onderwijs.

9. Besluitvorming na conceptnota

Na ontvangst van de adviezen werken we de noodzakelijke decretale en reglementaire bepalingen uit die de geëigende besluitvormingsprocedures zullen doorlopen.

Viceminister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van onderwijs, sport,
dierenwelzijn en Vlaamse rand,

Ben WEYTS